

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o Mal 108915 20 Gž
Brčko, 15.07.2020. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Kovačević Maide, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Nedić Srđana, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja D.a.d.o.N.S., zastupan po zakonskom zastupniku - direktoru G.B., a ona po punomoćniku advokatskoj firmi „Sajić Stojanka i Sajić Aleksandar“ o.d. Banja Luka, protiv tuženog M.V. iz B., koga zastupa punomoćnik Zeljić Miodrag, advokat iz Brčkog, radi isplate duga, v.sp. 2.378,21 KM, odlučujući o žalbi tužitelja, izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Mal 108915 18 Mal od 05.03.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 15.07.2020. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tužitelja D.a.d.o.N.S. se ODBIJA kao neosnovana i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Mal 108915 18 Mal od 05.03.2020. godine POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Mal 108915 18 Mal od 05.03.2020. godine (dalje prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„Tužbeni zahtjev tužioca D.a.d.o.N.S., R.S., kojim je traženo da se obaveže tuženi M.V. iz B., da tužiocu na ime duga isplati iznos od 1.215,96 eura (u protivvrijednosti od 2.378,21 KM ili 146.000,00 dinara), sa zakonskom zateznom kamatom od 06.02.2015. godine, kao dana dospjeća pa do konačne isplate, kao i da tužiocu plati troškove parničnog postupka u iznosu koji sud odredi, sa zakonskom zateznom kamatom od dana donošenja presude do

konačne isplate, a sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude, SE ODBIJA.

Obavezuje se tužilac da tuženom na ime naknade troškova parničnog postupka isplati iznos od 640,00 KM sve u roku od 15 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Protiv prvostepene presude, tužitelj D.a.d.o.N.S. (dalje tužitelj) blagovremeno je izjavio žalbu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom ovom sudu da njegovu žalbu uvaži, prvostepenu presudu ili preinači i usvoji tužbeni zahtjev u cjelosti ili ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Na žalbu tužitelja, tuženi M.V. iz B. (dalje tuženi) nije odgovorio.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u smislu odredbe člana 330., a u vezi sa odredbom člana 412. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14, dalje Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je ocijenio da žalba tužitelja nije osnovana i odlučio je kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede.

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici je zahtjev tužitelja (tužbeni zahtjev) da mu tuženi isplati regresni dug u visini iznosa nematerijalne štete od 2.378,21 KM, kojeg je on isplatio trećoj osobi - oštećenici M.T. (dalje oštećenica) u povodu štetnog događaja kojeg je dana 06.02.2015. godine skrivio tuženi upravljajući putničkim motornim vozilom, uz zahtjev za dosudu zakonske zatezne kamate i troškova parničnog postupka.

Tuženi nije sporio da je skrivio saobraćajnu nezgodu dana 06.02.2015. godine na autoputu N.S. – S. upravljajući putničkim motornim vozilom registarskih oznaka ..., kada je zbog snijega i klizavog kolovoza izgubio kontrolu nad vozilom (zbog čega se njegovo vozilo kretalo čas lijevom, čas desnom stranom kolovoza) i vozilo koje se kretalo iza njega, a kojim je upravljao D.T. iz S., registarskih oznaka ..., udarilo u vozilo kojim je on upravljao i da su oba vozila oštećena.

Ali, tuženi je osporio da se oštećenica M.T. u vrijeme saobraćajne nezgode nalazila na zadnjem sjedištu u vozilu kojim je upravljao D.T. i da je u toj saobraćajnoj nezgodi zadobila povrede na temelju kojih joj je tužitelj isplatio naknadu nematerijalne štete. A, postavljenom tužbenom zahtjevu je iskazao protivljenje i drugim prigovorima, pa je tako istakao prigovor neurednosti tužbe navodom da tužitelj „nije dostavio sve potrebne dokaze“ i da

su nejasni navodi kojima se tužba temelji na odredbama „članova 939, 277, 278 i 324 Zakona o obligacijama“, zatim je istakao da ne postoji „uzročno posleđična veza između štetnog događaja i oštećenog“, kao i da je „neprihvatljivo da se nakon 34 dana navodno „dopunjuje“ službena beleška naznačavanjem novih lica koja nisu bila navedena kao prisutna lica“, te da postoji „osnovana sumnja da se u konkretnom slučaju radi o fingiranom postupku“, a prigovorio je i autentičnosti priloženih dokaza - službenih zabilješki.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima tužitelj temelji tužbeni zahtjev, te činjeničnih tvrdnji i argumenata kojima se tuženi suprostavio tužbenom zahtjevu i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti njihove zahtjeve i navode):

da je policijski službenik J.V. sačinio Službenu belešku broj: 98-7/2015 od 06.02.2015. godine (dalje službena zabilješka), u kojoj je, između ostalog, naveo da u saobraćajnoj nezgodi koja se desila dana 06.02.2015. godine i u kojoj su učestvovali D.T. i tuženi „nema povređenih lica“,

da je isti policijski službenik dana 12.03.2015. godine sačinio i dopunu Službene beleške broj: 98-7-2/2015 (dalje dopuna službene zabilješke) u kojoj je dodao da se u pomenutoj saobraćajnoj nezgodi „na mestu suvozača nalazilo lice Z.D. a na mestu putnika na zadnjem sedištu vozila nalazilo se lice M.T.“, kao i da „navedena lica nisu zadobila povrede“,

da se prema izvještaju Doma zdravlja S.1 od 10.02.2015. godine oštećenica javila lekaru dana 10.02.2015. godine, te da je lekar na osnovu anamneze konstatirao da ona zbog saobraćajne nezode od 06.02.2015. godine ima „bolove u vratu i potiljku“, povremene vrtoglavice i „problem sa usnivanjem“, da „na glavi nema vidljivih tragova povređivanja“, da je vratna muskulatura zategnuta i bolna na dodir i da nema značajnijih ograničenja pokreta u vratnom dijelu,

da se prema izvještaju Doma zdravlja S.1 od 11.03.2015. godine oštećenica bolje osjeća, ali da se i dalje „uznemiri kada se seti događaja“, da je vrat na dodir bezbolan i muskulatura lako zategnuta, da pokreti nisu ograničeni i da „nema znakova neurološkog deficita“,

da je tužitelj dana 17.04.2015. godine (vansudskim poravnanjem, prije pokretanja parnice) isplatio oštećenju naknadu nematerijalne štete u ukupnom iznosu od 140.000,00 dinara, i to za pretrpljene fizičke bolove iznos od 70.000,00 dinara, za pretrpljeni strah iznos od 70.000,00 dinara, a priznao joj je i advokatske troškove u iznosu od 6.000,00 dinara,

da je tuženi dana 05.03.2020. godine na glavnoj raspravi saslušan kao parnična stranka i tom prilikom je izjavio da su u drugom vozilu bile samo dvije osobe i da oštećenica „nije bila putnik u tom vozilu“,

obzirom da su dokazi „Izvještaj Doma zdravlja S.1 od 10.02.2015. godine i 11.03.2015. godine, kao i mišljenje ljekara cenzora od 03.03.2015. godine“ sastavljeni na temelju izjave oštećenice i da nije provedeno vještačenje povreda koje bi potvrdilo da su one i zaista nastale, prvostepeni sud te dokaze „nije prihvatio kao validne“,

a, obzirom da tužitelj nije dokazao osnov tužbenog zahtjeva, prvostepeni sud nije posebno cijenio dokaze koji se odnose na visinu tužbenog zahtjeva i dokaze koji se odnose na to da li je vozilo kojim je upravljao tuženi bilo registrirano,

te, uzimajući u obzir da tužitelj nije dokazao da se oštećenica „kao putnik nalazila na zadnjem sjedištu vozila kojim je upravljao D.T. u momentu saobraćajne nezgode od 06.02.2015. godine“,

prvostepeni sud je pozivom na odredbu Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, dalje Zakon o obligacionim odnosima) o odgovornosti za štetu u slučaju nezgode izazvane motornim vozilima u pokretu (član 178.), u konačnom zaključio da tužitelj „nije dokazao postojanje uzročno-posljedične veze između štetnog događaja i oštećenog, da je oštećeni učestvovao u štetnom događaju, da je šteta nastala kao posljedica štetnog događaja“ i odbio je tužbeni zahtjev,

dok je prvostepeni sud primjenom odredbe člana 120. stav 1. Zakona o parničnom postupku odlučio o troškovima parničnog postupka (obvezao je tužitelja da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 640,00 KM), ali kako se ova odluka žalbom ne pobija, već se veže za uspjeh u sporu, nije predmet razmatranja žalbenog vijeća.

Ovo su u bitnom razlozi prvostepenog suda zbog kojih je odlučio kao u izreci svoje presude.

U žalbi izjavljenoj protiv prvostepene presude, tužitelj kroz oba žalbena razloga, u bitnom tvrdi da je odbijanjem tužbenog zahtjeva prvostepeni sud povrijedio odredbe parničnog postupka, koje konkretizira u povredi odredbe člana 245. i odredbe člana 246. Zakona o parničnom postupku, jer „Zakon ... unapred određuje dokaznu vrijednost javne isprave, pa time ograničava ovlaštenje suda da je ocjenjuje prema načelu slobodne ocjene dokaza“, te s tim

u vezi, tvrdi da prvostepeni sud nije imao osnova da ne prihvati materijalni dokaz - dopunu službene zabilješke kojom je „tužilac upravo dokazivao da je M.T. bila u automobilu u vrijeme saobraćajne nesreće“, kao i da je na tuženom teret dokazivanja da je javna isprava „nepravilno sastavljena ili da su u javnoj ispravi neistinito utvrđene činjenice“ i da „se teret dokazivanja o autentičnosti javne isprave nikako ne može stavljati na stranu tužiočevih obaveza“, te da nije bio u obvezi da „izvodi druge dokaze na okolnosti zadobijenih povreda M.T.“.

Takve, međutim, tvrdnje tužitelja, ovaj sud nije našao osnovanim, jer je protivno njegovim žalbenim navodima ocijenio da je prvostepeni sud pravilno cijenio i prosudio sve izvedene dokaze u svemu onako kako mu nalaže odredba člana 8. Zakona o parničnom postupku i svakom od dokaza je dao odgovarajući značaj sa aspekta relevantnih gore pomenutih odredbi materijalnog prava. Prvostepeni sud je temeljem provedenih dokaza, utvrdio sve činjenice i okolnosti o kojima se vodi spor i koje su relevantne za odlučivanje o postavljenom tužbenom zahtjevu (regresnom zahtjevu isplatitelja štete) sa aspekta odredbi Zakona o obligacionim odnosima. Stečeno uvjerenje o neosnovanosti tužbenog zahtjeva prvostepeni sud je opravdao dovoljnim i uvjerljivim razlozima koji imaju logičnu činjeničnu i pravnu osnovu. Prema tome, u obrazloženju prvostepene presude utvrđene relevantne činjenice i okolnosti opravdavaju zaključak prvostepenog suda o neutemeljenosti tužbenog zahtjeva, i na podlozi utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je pravilno primijenio materijalno pravo. Time u pravcu istaknutih žalbenih razloga i navoda u prvostepenoj presudi nisu učinjeni žalbom ukazani propusti procesne i materijalnopravne naravi za koje tužitelj tvrdi da su uticali na pravilnost i zakonitost prvostepene presude.

Prije svega, potrebno je istaći da iako je tačna tužiteljeva tvrdnja da Zakon o parničnom postupku „unapred određuje dokaznu vrijednost javne isprave, pa time ograničava ovlaštenje suda da je ocijenjuje prema načelu slobodne ocjene dokaza“, to ne čini prvostepenu presudu nepravilnom i nezakonitom.

Naime, sukladno odredbi člana 245. stav 1. Zakona o parničnom postupku, u pitanju je oboriva zakonska pretpostavka (*presumptio iuris tantum*) i dozvoljeno je dokazivati suprotno, obzirom da je odredbom člana 245. stav 3. Zakona o parničnom postupku propisano da je dopušteno dokazivati da su u javnoj ispravi neistinito utvrđene činjenice ili da je ista nepravilno sastavljena. To znači, da je prilikom obaranja zakonske pretpostavke istinitosti javne isprave i osporavanja činjenica utvrđenih u javnoj ispravi dozvoljeno koristiti sva dokazna sredstva propisana Zakonom o parničnom postupku, te da sud prilikom ocjene tih dokaznih sredstava primijenjuje načelo slobodne ocjene dokaza.

Jer, odlučna činjenica u ovom postupku jeste da li je oštećenica bila u vozilu u vrijeme saobraćajne nezgode i da li je zadobila povrede u saobraćajnoj nezgodi, koju činjeničnu tvrdnju tužitelja (da je oštećena bila u vozilu i da je zadobila povrede) tuženi osporava u odgovoru na tužbu i tokom cijelog prvostepenog postupka, koristeći pri tome dokaze koje je proveo tužitelj (službena zabilješka od 06.02.2015. godine i službena zabilješka od 12.03.2015. godine), kao i iskaz koji je dao u svojstvu parnične stranke.

Prema tome, u situaciji kada je iz službene zabilješke od 06.02.2015. godine razvidno da oštećenica nije bila u vozilu u vrijeme saobraćajne nezgode, a da je iz dopune službene zabilješke od 12.03.2015. godine razvidno da je oštećenica bila u vozilu u vrijeme saobraćajne nezgode, ali da nije zadobila povrede, kao i da tuženi u svom iskazu u svojstvu parnične stranke tvrdi da oštećena „nije bila putnik u tom vozilu“, te da je dopuna službene zabilješke sačinjena 34 dana nakon saobraćajne nezgode, prvostepeni sud je bio ovlašten da slobodnom ocjenom dokaza, kako mu to nalaže odredba člana 8. Zakona o parničnom postupku, zaključi da dopunu službene zabilješke od 12.03.2015. godine ne može prihvatiti „kao istinit“ dokaz o povredi oštećenice u konkretnoj saobraćajnoj nezgodi.

Saglasno tome, nije osnovan žalbeni navod tužitelja da nije bio u obvezi da „izvodi druge dokaze na okolnosti zadobijenih povreda“ oštećenice, jer kako je tuženi oborio zakonsku pretpostavku istinitosti dopune službene zabilješke, koja je jedini dokaz koji oštećenicu dovodi u vezu sa saobraćajnom nezgodom, ali ne i sa štetom, onda je na tužitelju je bio teret dokazivanja, ukoliko želi da uspije u sporu, da oštećenicu dovede u uzročno-posljedičnu vezu sa štetnim događajem.

Pri tome, valja imati na umu da u prvostepenoj presudi utvrđeno činjenično stanje ovaj sud mora respektirati budući da se presuda kojom se završava spor male vrijednosti ne može pobijati zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. A, činjenice utvrđene temeljem provedenih dokaza: da je tužitelj isplatio oštećenici cjelokupan iznos na ime naknade nematerijalne štete, a da „nije dokazao postojanje uzročno-posljedične veze između štetnog događaja i oštećenog, da je oštećeni učestvovao u štetnom događaju, da je šteta nastala kao posljedica štetnog događaja“, opravdava zaključak prvostepenog suda o neosnovanosti tužbenog zahtjeva.

Nije na odmet reći, imajući u vidu da je predmet tužbenog zahtjeva regresni zahtjev za isplatu naknade nematerijalne štete, što znači da se tužbeni zahtjev, između ostalog, prosuđuje i spor rješava primjenom odredbi Zakona o obligacionim odnosima o regresu isplatitelja štete (član 939.), o osnovama

odgovornosti za štetu (član 154.) i o odgovornosti u slučaju nezgode izazvane motornim vozilima u pokretu (član 178.).

S tim u vezi, bez obzira što je tužitelj (osiguratelj) stupio u prava oštećenice, valja poći od uzrokovanja štete uopće. A, uzrokovanje štete se sastoji iz nastale štete drugome (primarni sastojak) i odgovornosti počinitelja za nastalu štetu (sekundarni sastojak). U navedenom smislu uzrokovanje štete ima za posljedicu nastanak obveznog odnosa u kojem je oštećenica (ovdje tužitelj) ovlašten od drugog sudionika (osobe odgovorne za štetu) tražiti popravak štete, a ovaj potonji je dužan naknaditi štetu koju je uzrokovao.

Dakle, odgovornost za štetu je obvezni odnos u kojem je jedna strana dužna drugoj strani naknaditi štetu, dok je druga strana ovlaštena od prve strane zahtijevati naknadu (popravljanje) štete.

A, odgovornost za štetu nastaje pod pretpostavkom da je osoba odgovorna za štetu (štetnik) počinila protupravnu štetnu radnju (čin ili propust koji uzrokuje štetu, ovdje je to građanski delikt) kojom je oštećenici uzrokovana šteta (povrijeđeno subjektivno pravo ili interes) i ako postoji uzročna veza između štetne radnje i štete kao posljedice, koja se ne pretpostavlja, već postojanje uzročne veze mora dokazati tužitelj. Sve ove pretpostavke se moraju kumulativno ispuniti i ako i jedna izostane nema odgovornosti za štetu.

Stoga, u situaciji u kojoj nije utvrđeno da je šteta oštećenici (tužitelju) nastala u saobraćajnoj nezgodi koja se desila dana 06.02.2015. godine (kada bi postojala odgovornost tuženog za štetu i isplatu regresnog duga na ime naknade nematerijalne štete), prvostepeni sud je pravilno zaključio da tuženi nije odgovoran za štetu. Jer, osim faktičke činjenice uzrokovanja štete, za nastanak obveznog odnosa između oštećenice (tužitelja) i tuženog, tužitelj je morao dokazati da je tuženi odgovoran za štetu (da je šteta uzrokovana u saobraćajnoj nezgodi), a kako nije dokazao postojanje uzročne veze između štetne radnje i štete kao posljedice, nema odgovornosti tuženog za štetu.

Kako kod izloženog, nisu osnovani žalbeni razlozi i navodi kojima tužitelj pobija prvostepenu presudu, prvostepeni sud je pravilno protumačio i primijenio u važećem sadržaju relevantne odredbe Zakona o obligacionim odnosima o šteti i o regresu isplatitelja štete po kojima se postavljeni tužbeni zahtjev raspravlja i prosuđuje i nije povrijedio pravila o osnovanosti tužbenog zahtjeva kada je odbio tužbeni zahtjev tužitelja, a nije počinio ni žalbom ukazane povrede odredaba parničnog postupka, a niti one na koje sud pazi po službenoj dužnosti, radi čega je valjalo žalbu tužitelja kao neosnovanu odbiti i

prvostepenu presudu potvrditi na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Iako tužitelj žalbom pobija prvostepenu presudu u cijelosti, odluku prvostepenog suda u stavu drugom izreke prvostepene presude, kojom je obvezan isplatiti tuženom troškove parničnog postupka u iznosu od 640,00 KM, žalbom, odnosno ni jednim žalbenim navodom ne osporava, već veže za svoj uspjeh u sporu, pa odluka prvostepenog suda u tom dijelu nije bila predmet razmatranja žalbenog vijeća.

Na osnovu svega izloženog odlučeno je kao u izreci ove presude.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Maida Kovačević